

Referanser: BMAU 7/22

Arkivsak: 22/00065-3

Utlysning av Olavstipend 2023

Sammendrag

Bispemøtet har siden 2014 hatt ansvar for forvaltning og tildeling av Olavstipendet. Bispemøtet skal i februarmøtet vedta antall stipender som skal lyses ut og om visse temaområder skal prioriteres.

Olavstipendet for 2022 ble tildelt Ragnhild Annie Fuglseth, sokneprest i Eide i Møre bispedømme, for prosjektet «Digital ekklesiologi: En studie av menighetens Facebookside». Hennes prosjektperiode begynte i januar 2022.

Det har vært gode prosjekter som har fått støtte de siste årene, men tilfanget av søknader har variert en del. For Olavstipendet 2022 kom det inn kun to søknader. Det er en pågående samtale å sikre god informasjon, økning av søkerantallet og kvaliteten på søknadene som kommer. Dette er et ansvar som ligger både lokalt og sentralt. Et ledd i dette er å vurdere temaer som Bispemøtet ser at det er behov for å få forsket på i kirken, som har overføringsverdi i lokalkirken og som har potensiale for et godt tilfang av gode søknader.

Bispemøtets arbeidsutvalg drøftet utlysning av Olavstipend 2023 og gjorde følgende vedtak i BMAU 7/22:

BMAU anbefaler at BM for 2023 lyser ut Olavstipendet åpent, uten føringer for særskilte temaer.

Forslag til vedtak

Bispemøtet utlyser ett stipend for 2023. Utlysningen gjøres åpen for alle søknader innen praktisk-kirkelige eller praktisk-teologiske temaområder.

Saksorientering

Bakgrunn

Bispemøtet overtok i 2014 ansvaret for forvaltningen og tildelingen av Olavstipendet. Stipendet ble opprinnelig opprettet av Kirkedepartementet for å øke kunnskapen om kirkens rolle i samfunnet, og for å styrke kirkens kompetanse til å løse dens oppgaver.

Bispemøtet har tidligere vedtatt retningslinjer for tildeling av stipendet og for utforming av søknad (BM 27/14). I retningslinjene heter det at: «Stipendets formål er å gi prester som ikke er innenfor et tradisjonelt etter- og videreutdanningsløp eller en forskerutdanning (doktorgrad/PhD), en mulighet til å fordype seg innenfor tema med relevans for den praktiske prestedtjenesten».

Arbeidsplanen for forvaltningen av Olavsstipendet gir følgende årshjul for arbeid med stipendet:

Februar: Bispemøtet avgjør antall stipender som skal lyses ut og om de/det skal være knyttet til et bestemt emneområde. Stipendet/stipendene lyses ut umiddelbart etter dette.

Mai/Juni: Foreløpig søknadsfrist med mulighet for tilbakemelding fra sakkyndig.

Juni: Prosjektskisser som er innsendt blir vurdert av ekstern sakkyndig, som gir tilbakemelding om hvordan prosjektet/søknaden kan videreutvikles og forbedres.

August: Endelig søknadsfrist.

September: Bispemøtets AU gjør vedtak om tildeling. Sekretariatet informerer mottakerne. Søkere som ikke ble tildelt stipend mottar brev om avslag.

Oktober: Offentliggjøring og tildeling av stipendet skjer i forbindelse med Bispemøtet.

Med utgangspunkt i årshjulet, bes nå Bispemøtet om å gjøre vedtak på hvor mange stipender som skal lyses ut og om det skal knyttes opp mot bestemt tema.

Antall stipender

Antall stipender som har blitt delt ut har variert. Rammen for stipendet er frikjøp fra stilling i 12 måneder og et stipend på kr 100 000,-.

De siste årenes tildeling har gitt følgende stipender:

2022 Ett stipend (a 12 måneders frikjøp og 100 000,- i stipend)

2021 Ett stipend (a 12 måneders frikjøp og 100 000,- i stipend)

2020 Ett stipend til et prosjekt delt mellom to (til sammen 12 måneders frikjøp og 100 000,- i stipend)

2019 Ett stipend (a 12 måneders frikjøp og 100 000,- i stipend)

2018 Ett stipend (a 12 måneders frikjøp og kr 100 000,- i stipend)

2017 To stipender (a seks måneders frikjøp og kr 50 000,- i stipend)

2016 To stipender (a seks måneders frikjøp og kr 50 000,- i stipend)

2015 To stipender (a seks måneders frikjøp og kr 50 000,- i stipend)

2014 Ett stipend (a 12 måneders frikjøp og kr 100 000,- i stipend)

Utlysningen for 2022 la til grunn at det skulle bli tildelt ett stipend. I arbeidet med innkomne søknader de siste årene har det vist seg at de fleste prosjekt er av et slikt omfang at den beste løsningen er å tildele ett stipend.

Valg av tema

Hele stipendet, eller deler av det, kan knyttes opp mot ett eller flere forhåndsbestemte tema. De siste årenes utlysning har hatt følgende tema:

2022 Kirkens nærvær gjennom digitale medier i koronaens tid

2021 Nye praksiser for dåp og nattverd som kontaktflater i folkekirken.

2020 Kirken og presten i lokalsamfunnet

2019 Prest i en ny tid

2018 Forkynnelse på ulike arenaer

2017 a) Reformasjonens betydning for det norske samfunn og Den norske kirke i dag

b) Kirkens plass i det offentlige rom

2016 a) Hvorfor skal barnet bringes til dåpen? Om luthersk dåpsforståelse

b) Om Luthers spiritualitet i dag.

2015 Ingen føringer for tildeling dette året

2014 a) Den norske kirke i et flerkulturelt samfunn

b) Prostenes ledelse av prestedtjenesten

c) Kompetanseutvikling hos prestene: Prestenes behov vs. Kirkens behov

Da søknadsfristen for 2017 gikk ut i juni 2016, var det ikke kommet inn noen søknader. Man måtte derfor ha en annen gangs utlysning, da uten å være knyttet opp til et forhåndsbestemt tema. I utlysningen for Olavstipend 2020 ble denne problematikken løst ved å ha følgende formulering i utlysningen: «Utløsningen gjøres åpen for alle søknader innen praktisk-kirkelig eller teologiske temaområder. Prosjekter som tematiserer «Kirken og presten i lokalsamfunnet» vil bli prioritert.» Dette ble gjort på liknende vis i 2022. Det bør gjøres et forsøk med å ikke gi noen føringer for utlysningen for 2023 for å se om dette kan øke tilfanget.

Antallet søkere

Antall mottatte søknader:

2022 to søknader

2021 fem søknader

2020 tre søknader (fire søkere)

2019 sju søknader

2018 seks søknader

2017 ingen søknader, ti søknader etter annen gangs utlysning

2016 seks søknader

2015 seksten søknader

Det har vært gode prosjekter som har fått støtte de siste årene, men tilfanget av søknader har ikke vært stort. Det må derfor være en kontinuerlig innsats for å få flere prester til å søke. Noe kan gjøres fra sentralt hold med å lage gode utlysninger og informere godt. Det ligger allikevel et stort ansvar lokalt hos biskoper og proster med å øke bevisstheten rundt dette. Det er viktig å være oppmerksom på prester som kan ha gode idéer og vilje og evne til å gjennomføre et prosjekt. De bør oppfordres til å søke, og kanskje få noe skjermet tid til å utforme en prosjektbeskrivelse og søknad.

Oppfølging av søkere og mottakere av stipendet

I utlysningen for 2019 ble det for første gang gitt tilbud om en sakkyndig tilbakemelding på søknaden før endelig søknadsfrist. Dette ble innført som et ledd i å heve kvaliteten på søknadene, slik at prester med gode idéer kan få hjelp til å utarbeide en bedre prosjektbeskrivelse, som trolig vil føre til bedre gjennomførte prosjekter.

Man bør vurdere om et tiltak for å få inn flere og bedre søknader kan være å oppfordre søkere som har hatt gode og støtteverdige prosjekter tidligere til å søke igjen. Fra 2021 ble det også tilbudt veiledning i utformingen av søknaden ut fra kun en idéskisse.

Fra tidligere år har det vært etterlyst en tydeligere avslutning på prosjektet, med en formell overlevering til Bispemøtet. Sekretariatet har arbeidet med å få en god rutine på dette, og for første gang ble det i 2019 gjennomført et miniseminar med Olavstipendmottaker for 2018 ved Bispemøtets åpning. Dette ble gjentatt året etter, og har blitt innarbeidet som en rutine, sammen med at prosjektet skal resultere i et skriftlig arbeid som kan distribueres til andre prester og kirken som helhet. Her må det også kunne gis føringer om en større grad av formidling av Olavstipendets forskning på fagdager, prostemøter m.m. slik at man får en større grad av kunnskapsdeling ut i kirken.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Tolv måneders frikjøp og kr 100.000 i stipend